

Revidert behovsmelding for oppvekstsenter i Tromsdalen

REVIDERT JANUAR 2023

AVDELING FOR OPPVEKST, UTDANNING OG KULTUR

Revisjonslogg

Rapport tittel	Revidert behovsmelding for oppvekstsenter i Tromsdalen				
Dokument nr.					
Forfatter	Trine Johansen, Britt Simonsen og Ingvild Løhre, januar 2019 Revidert av Charlotte U. Larsen og Maria T. Paulsen, januar 2020. Revidert av Charlotte K. Larsen i januar 2023.				
Versjon	Dato	Revisjonsårsak	Utarbeidet av	Kontrollert av	Kommentarer
1.0	14.01.20	Første utkast	Charlotte K. Larsen og Maria T. Paulsen	Internt blant rådgivere i AOUK	Endret fra opprinnelig bestillerbrev 28.01.2019. Nye prognosetall fra 2019, fjernet folkebibliotek og helsestasjon for ungdom. Satt inn tre forslag til barnehage. Endret tekst vedr. Barnehage jf. Tromsbarnehagen grunnlagsdok.
2.0	17.01.20	Andre utkast	Charlotte K. Larsen og Maria T. Paulsen	Internt blant rådgivere i AOU	Små justering av tekst jf. nye prognosetall
2.1	22.01.20	Tredje utkast	Charlotte K. Larsen og Maria T. Paulsen	Charlotte K. Larsen og Maria T. Paulsen Berit Vassmyr Geir Olsen	Små justeringer
2.2	27.01.20	Fjerde utkast	Charlotte K. Larsen og Maria T. Paulsen	Charlotte K. Larsen og Maria T. Paulsen Kari Henriksen	Små justeringer
3.0	19.01.23	Endelig versjon	Charlotte K. Larsen	Avdelingsdirektør og seksjonsledere AOUK	Innledning: Fjernet krav om at dagens skoletomt skal benyttes til nytt bygg.
					Behov: Behovene er listet i prioritert

					rekkefølge og det er skilt mellom «skal» og «ønsker»
					Tilstandsbeskrivelser skole og barnehage: Nye beskrivelser basert på bidrag fra miljørettet helsevern og bygg.
					Situasjonsbeskrivelse fastlandet: oppdatert og sett i lys av prinsipper for skolestruktur.
					Behov for idrettshall: Det er innhentet vurderinger fra seksjon for idrett.

Innhold

Revisjonslogg.....	1
Innledning.....	5
Føringer	5
Relevante politiske saker.....	5
Planer og lovverk.....	7
Om det kommunale tjenestetilbudet i Tromsdalen bydel.....	7
Behov.....	8
Bestiller.....	8
Økonomi.....	9
Beskrivelse av de ulike funksjonene i oppvekstsenteret.....	9
Skole	9
Tilstand og status – Tromsdalen skole	9
Miljørettet helsevern.....	9
Undervisningsarealer.....	10
Bygningsteknisk.....	10
Tilgjengelighet og trafiksikkerhet	11
Hovedutfordring – Tromsdalen skole.....	11
Behovsbeskrivelse – Tromsdalen skole.....	11
Situasjonsbeskrivelse – fastlandet	12
Utforming av undervisningslokaler	13
Dimensjonering av undervisningslokaler	13
Tilpasningsdyktige og fleksible skolebygg	13
Dimensjonering av ny skole.....	13
.....	13
Bemanning – antall lærere	14
Bemanning – øvrig personale.....	14
Barnehage	14
Tilstand og status - Tromsdalen barnehage	14
Hovedutfordring – Tromsdalen barnehage.....	15
Behovsbeskrivelse – Tromsdalen barnehage	15
Dimensjonering av ny barnehage – to alternativer.....	16
Bemanning – antall ansatte.....	17
Tromsdalen helsestasjon.....	17

Tilstand og status for dagens helsestasjon.....	17
Familiens hus med åpen barnehage.....	18
Hovedutfordring – Tromsdalen helsestasjon	18
Behovsbeskrivelse – Tromsdalen helsestasjon	18
Barnetall og besøk.....	18
Bemanning.....	19
Familiens hus med åpen barnehage.....	19
Hovedpunkter for helsestasjonens rom-/arealbehov.....	19
Skolehelsetjenesten ved Tromsdalen skole	20
Behovsbeskrivelse for skolehelsetjenesten ved Tromsdalen skole	20
Elevtall og bemanningsnorm.....	20
Areal og funksjoner	20
Nødvendig utstyr.....	21
IT.....	21
Sambruk av lokaler for skole, barnehage, SFO og kultur- og idrett	21
Tilstand og status – sambruk av lokaler og kultur- og idrettstilbud.....	21
Hovedutfordring – Sambruk av lokaler for skole, barnehage, SFO og kultur- og idrett	22
Behovsbeskrivelse – Sambruk av lokaler for skole, barnehage, SFO og kultur- og idrett.....	22
Fritidsklubb/barneaktiviteter/lag og foreninger	22
Beskrivelse av rombehov basert på sambruk skole/SFO	23
Kulturskole dans, musikk og visuell kunst	23
Beskrivelse av rombehov basert på sambruk med skole	23
Kombinert skole- og folkebibliotek	24
Idrettshall/kroppsøvingsarealer.....	25
Fellesarealer – nærmiljøsonen og felles personaldel.....	25
Medvirkning	26

Innledning

Det prosjektutløsende behovet i saken er behovet for ny skole i Tromsdalen. Samtidig ser avdeling for oppvekst, utdanning og kultur at Tromsdalen barnehage har et betydelig behov for oppgradering og renovering, og at barnehagen i seg selv er i en slik forfatning at det må gjøres investeringer også her i nær fremtid. Tromsdalen helsestasjon er i dag i leide lokaler som er uegnet og for små for den driften som er nødvendig for å betjene alle brukerne i helsestasjonens virkeområde. Biblioteket i Tromsdalen er også i leide lokaler. I tråd med tidligere politiske vedtak og overordnede strategier, ønsker man å se på om man kan inkludere flere formål og tjenester i det nye bygget, for å realisere et oppvekstsenter for hele Tromsdalen.

Med denne behovsmeldingen ønsker Tromsø kommune å realisere bygging av et oppvekstsenter i Tromsdalen. Bygget skal plasseres slik at det er tilgjengelig og tilrettelagt for formålet, da særlig med tanke på at det er barn og unge som er hovedmålgruppen for oppvekstsenteret. Det må tas høyde for at oppvekstsenteret skal ha et godt og trygt uteområde som stimulerer til lek og trivsel i valg av tomt. Nærhet til friarealer og turområder med mer er ønskelig. Valg av tomt må også hensynta elevenes rett til trygg skolevei og infrastrukturen rundt må invitere til at elevene skal gå til skolen.

Føringer

Relevante politiske saker

Saksnummer	Navn på sak	Utvalg
221/17	Årsbudsjett og økonomiplan 2018-2021	Kommunestyret
<p>Innhold i saken: «Elevtallet på Tromsdalen skole har økt mye de siste årene, og kapasitetsgrensen er overskredet. Dette løses høsten 2017 ved at det midlertidige skolebygget på Bymyra flyttes til skoletomta i Tromsdalen. Eksisterende skolebygg er imidlertid i meget dårlig stand, og det mangler undervisningslokaler, garderober og toaletter. Kroppsøvingsbygget har et omfattende behov for renovering og svømmeanlegget trenger omfattende vedlikehold. Det er ikke ledig kapasitet ved naboskolene. Det foreslås derfor at ny skole i Tromsdalen tas inn i økonomiplanen for denne perioden. En mulig løsning er å planlegge nytt skolebygg i sammenheng med helsestasjon for fastlandet og ny barnehage».</p> <p>Vedtak: Planer for nye Tromsdalen skole skal gjøres gjenstand for politisk behandling, før man går videre med planlegging av et eventuelt oppvekstsenter. Tromsø kommune skal før denne saken gå i dialog med TUIL arena vurdere å gå inn som leietaker for deler av det som er planlagt i oppvekstsenteret. Målet er å løse plassbehovet og samtidig sikre de omfattende garantiforpliktelsene kommunen har gitt TUIL arena. Det skal også legges grunnlaget for en samarbeidsavtale mellom Tromsø Kommune og TUIL.</p> <p>Merknad: Miljøtjenesten ble lokalisert i TUIL Arena februar 2020, og er ikke lenger aktuell for samlokalisering med skole.</p>		
109/12	Rapport om evaluering av eksisterende Familiens Hus	Kommunestyret
<p>Vedtak: Helsestasjonen er en hovedaktør i Familiens Hus og evalueringen peker på det å styrke helsestasjonstjenesten inn i Familiens Hus. Helsestasjonene er vel etablerte institusjoner i områder av kommunen hvor barn og familier bor. Og er lavterskeltiltak som ligger i familienes nærområde. Familiens Hus- konseptet forutsetter også nærmiljøforankring og lav terskel. Videre utbygging av Familiens Hus kan derfor følge helsestasjonssporet. Med dette menes at overordnet sett bør</p>		

<i>Familiens Hus forankres i nær tilknytning til helsestasjonene. Andre faktorer i valg av område for et neste Familiens Hus bør også hensyn ta leveårsdata»</i>		
54/18	Kunnskapsskolen – grunnlagsdokument for skoleanlegg i Tromsø kommune 2017 – 2022	Kommunestyret
<p>Vedtak: <i>Det er en målsetting for Tromsø kommune i større grad å åpne opp Tromsøskolene utenfor skoleruta for barn og unges kultur, fritid og idrettstilbud.</i></p> <p><i>Ved bygging av nye skoler og /eller rehabilitering av eksisterende skoler i Tromsø kommune, skal det bygges idrettshall 20x40 meter spilleflate for å optimalisere i undervisning på dagtid og sambruk med idrett og kultur etter skoletilbud.</i></p>		
252/17	Tromsø kommunes kulturplan 2017-2020	Kommunestyret
<p>Vedtak: <i>Skolene i Tromsø skal ha status som åpne kultur- og aktivitetssentre i nærmiljøene.</i></p> <p>Merknad: <i>Kulturplanen gjelder fortsatt pr. januar 2023. Ny kulturplan er under utarbeidelse.</i></p>		
167/18	Handlings- og økonomiplan 2019-2022	Kommunestyret
<p>Vedtak: <i>Skole/barnehage/Familiens hus (helsestasjon og åpen barnehage) I forbindelse med bygging av ny skole i Tromsdalen ber kommunestyret om at prosjektet inkluderer ny barnehage i henhold til Barnehagebehovsplanen, og Familiens hus (helsestasjon og åpen barnehage)</i></p>		
176/18	Kommuneplandel for idrett og friluftsliv 2018-2021	Kommunestyret
<p>Vedtak: <i>Det bygges i disse dager turnhall og fotballhall ved TUIL-arena, men fokus må fortsatt være rettet mot denne bydelen. Sonen Tomasjordnes-Lunheim har ingen idrettsanlegg. For brukerne medfører dette store avstander, noe som kan føre til lavere rekruttering i idretten. Tromsø kommune anbefaler at det bygges en normalhall når Tromsdalen barneskole skal fornyes.</i></p>		
183/21	Prinsippsak for skolestruktur i Tromsø kommune	Kommunestyret
<p>Vedtak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tromsø kommune ønsker en skolestruktur med færre og større skoler enn det som er tilfelle i dag, men en veiledende øvre grense på 600 elever på barnetrinn og 900 elever på ungdomstrinn og kombinertskoler.</i> • <i>Tromsø kommune skal vurdere å etablere kombinertskoler der det er hensiktsmessig, både i arbeid med skolestruktur og ved nybygg av skoler.</i> • <i>Tromsø kommune vil arbeide for å bygge opp robuste oppvekstsenter i ulike regioner av distriktet, i tråd med knutepunktstenkning.</i> 		
163/22	Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram for 2023 - 2026	Kommunestyret
<p>Vedtak: <i>Det ble satt av kr 1 000 000 til konseptvalgutredning.</i></p>		

I tillegg har det vært noen politiske saker og vedtak i forbindelse med lokalisering av den nye skolen. Disse er ikke med i oversikten, da behovene er uavhengig av lokalisering.

Planer og lovverk

- Prinsipper for skolestruktur i Tromsø kommune
- Kommunal forskrift om opptaksområder
- Barnehagebehovsplan 2020 - 2024
- Skolebehovsplan, kortsiktig perspektiv 2018-2021, langsiktig perspektiv – 2030
- Kunnskapsskolen, grunnlagsdokument for skoleanlegg i Tromsø kommune 2017-2022
- Tromsøbarnehagen, grunnlagsdokument for kommunale barnehagebygg i Tromsø kommune
- Storbynettverkets felles kravspesifikasjoner – formålsbeskrivelser (Barnehage og skole)
- Handlingsplan for økonomi
- Kommuneplandel for idrett og friluftsliv, vedtatt 31.10.18
- Tromsø kommunes kulturplan 2017-2020
- Barnehageloven
- Opplæringsloven
- Lov om folkebibliotek
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
- Kulturskoleloven
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehage og skole (sist endret 3.9.2012)
- Veileder IS-2072 Miljø og helse i barnehagen
- Veileder IS-2073 Miljø og helse i skolen

Om det kommunale tjenestetilbudet i Tromsdalen bydel

Tromsdalen er den største og tettest befolkede bydelen i Tromsø kommune. I tillegg ligger det kommunale tjenester og tilbud i Tromsdalen som betjener befolkningen på hele fastlandet, som for eksempel helsestasjon og enkelte idretts- og kulturtilbud. Årlig fødes det ca. 300 barn i bydelen, og det er et stort geografisk område som skal dekkes med helsetjenester, barnehage, skole, kultur-, idretts- og fritidsaktiviteter.

Det foregår stor aktivitet i skolens lokaler på ettermiddags- og kveldstid. Tilbudene i et oppvekstsenter vil kunne utvides ytterligere ved å gjøre tilpasninger i rom som på dagtid er tiltenkt barnehage og skole, og som på ettermiddags- og kveldstid kan benyttes av frivillige organisasjoner, kulturskole og andre kommunale funksjoner i nærområdet.

Samlokalisering av flere tjenester gir mulighet for større fleksibilitet rundt bruken av bygget og tilbudet til befolkningen i Tromsdalen og på fastlandet. Sambruk og fleksibel organisering av arealene må gjennomsyre planleggingen av dette oppvekstsenteret. Logistikken i bygget skal være god, og gjennom gode samhandlingsavtaler og fysisk tilrettelegging vil bygget kunne være i bruk på en hensiktsmessig måte fra tidlig morgen til sen kveld, både på ukedager og i helger.

Oppvekstsenteret skal være et levende samfunnsbygg i framtidens Tromsø, der rom og miljø i bygget er utformet på en måte som gir lyst til å være i, og gir lyst til å lære i. Det skal være et bygg som tilrettelegger for morgendagens teknologiske behov, og et bygg som er kulturarena i lokalmiljøet.

Byggets uteområde skal være trafiksikkert og by på muligheter for fysisk aktivitet- men også for sosialt samvær, rekreasjon og hvile. Utformingen av uteområdet skal fremme lek og motorisk utvikling, stimulere til egenaktivitet, men også til organiserte aktiviteter blant annet i undervisning. Utearealet skal kunne benyttes av alle.

Oppvekstsenteret er en framtidsrettet organisering av barnehage, skole og skolefritidsordning (SFO) og skal tilby et pedagogisk tilbud til barn fra spedbarnsalder til tenåringstid under samme tak. Når oppvekstsenteret inkluderer flere funksjoner som helsestasjon, folkebibliotek i kombinasjon med skolebibliotek og lokaliteter for kultur og idrett vil det også betraktes som et nærmiljøsentert for mennesker i alle aldre.

Etablering av en ny «Familiens hus med åpen barnehage» vil kunne legges til senteret og denne vil kunne dra synergier av fasiliteter, fagmiljøer og sosial omgang med det ordinære barnehagemiljøet som vil finnes i oppvekstsenteret.

Kultur og idrett er allerede definert inn i «Kunnskapsskolen», grunnlagsdokumentet for skole, som en del av skoleanlegget med normalhall og sambruk av skolens arealer til blant annet kulturskole med musikk, dans og visuell kunst, fritidsklubb, fritidsaktiviteter og korps. Dette åpner for tverrfaglig samarbeid, stor kontaktflate med bydelens befolkning og en helt ny driftsform for sambruk av lokaler og utstyr.

Behov

I tabellen under følger en oversikt over tjenestene og funksjonene avdeling for oppvekst, utdanning og kultur (AOUK) ser hensiktsmessig og ønskelig å inkludere i oppvekstsenteret. Behovet for den enkelte tjenesten beskrives i egne avsnitt.

Funksjon	Prioritet AOUC	Skal tas med /ønskes tatt med	Kommentar
Skole for 720 elever	1	Skal	
Barnehage 6 eller 4 hjemmebaser	1	Skal	6 hjemmebaser er mest ønskelig
Helsestasjon	1	Skal	
Familiens hus med åpen barnehage	2	Ønskes	Åpen barnehage kan samlokaliseres i barnehagen
Folkebibliotek i kombinasjon med skolebibliotek	2	Ønskes	
Juniorklubb	2	Ønskes	Se «Kunnskapsskolen»
Blackbox/samlingslokale	2	Ønskes	Se «Kunnskapsskolen»
Lokaler tilrettelagt for kulturskole	2	Ønskes	Se «Kunnskapsskolen»
Idrettshall	2	Ønskes	Se «Kunnskapsskolen»

Bestiller

Avdeling for oppvekst, utdanning og kultur (AOUC) er ansvarlig bestiller. Prosjektmedansvarlig (eier av behovet) er Kari Henriksen, avdelingsdirektør for oppvekst, utdanning og kultur. Rådgiver fra AOUC følger opp ansvaret som tjenestekordinator/prosjektmedleder.

Denne behovsmeldingen bygger på opprinnelig bestillerbrev datert 28.01.2019 for Oppvekst- og nærmiljøsentert i Tromsdalen, samt den reviderte behovsmeldingen datert 27.01.2020. I bestillerbrevet fra 2019 lå helsestasjon for ungdom og folkebibliotek inne som mulige tjenester som

er aktuelle for samlokalisering i oppvekstsenteret. Disse to ble tatt ut i den reviderte behovsmeldingen av 27.01.2020. I denne versjonen er folkebibliotek tatt inn igjen.

Økonomi

Justering av handlings- og økonomiplan 2019 – 2022 ble vedtatt i kommunestyret i desember 2018 (sak 195/18). Nybygg Tromsdalen skole lå da inne med 464,31 millioner kroner og barnehagebygg med 163,35 millioner kroner totalt for perioden. I vedlegg 3 til Økonomiplan 2020-2023 *Investeringsprosjekter under utredning*, holdes det fast ved vedtatte bevilgninger til Tromsdalen skole og barnehage Fastlandet sør legges inn i prosjektrammen. Oppdatert kostnadsestimat beregnes ut fra behovsmelding, og skal inkludere budsjett til helsestasjon og åpen barnehage.

Rammen i handlings- og økonomiplan 2019 – 2022 som ble vedtatt i kommunestyret desember 2018 besto av flere barnehageprosjekter, og kan derfor kun benyttes til barnehagedelen i prosjektet. Men barnehage i Tromsdalen skole vil få høyest prioritet av barnehageprosjektene, og har dermed finansiering. Det ligger ikke inne investeringsmidler til helsestasjon, åpen barnehage (Familiens hus) og kulturdelen. Bygget må derfor planlegges med mulighet for trinnvis utbygging.

I handlingsprogram for 2023 – 2026, ble prosjektet tatt ut av investeringsbudsjettet. Det ble satt av kr 1 000 000 til konseptvalgutredning som skal danne grunnlag for det videre arbeidet med prosjektet.

Beskrivelse av de ulike funksjonene i oppvekstsenteret

Skole

Gjeldende plan for skolebygg i Tromsø kommune, «Kunnskapsskoledokumentet» som ble vedtatt 2018, er selve grunnlagsdokumentet for skolebygget. Veileder IS-2073 til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler skal sikre at hensynet til elevene blir ivaretatt allerede ved planlegging av nye skolebygg. Denne veilederen legges også til grunn.

En formålsbeskrivelse for skoler av NKF (Norsk Kommunalteknisk Forening) er ferdigstilt. Disse formålsbeskrivelsene og kravspesifikasjonene implementeres i arbeidet med oppvekstsenteret.

Tilstand og status – Tromsdalen skole

Miljørettet helsevern

Tromsdalen skole har per 16.01.2023 ikke godkjenning etter forskrift om miljørettet helsevern. Dette betyr at skolen over tid ikke har oppfylt forskriftens krav og at det er mange og alvorlige avvik fra forskriften. Skolen, slik den fremstår per i dag, bryter med formålet til forskriften om at den skal fremme helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygge sykdom og skade.

Det er gjennomført, og vil bli gjennomført, nødvendig vedlikehold på deler av bygget for å ivareta forskriftskravene, med sikte på å oppnå godkjenning. Det er imidlertid viktig å presisere at de fleste av tiltakene/vedlikeholdet som er gjort, og skal gjøres, er av akutt og midlertidig karakter, og ikke kan ses på som en oppgradering, rehabilitering eller modernisering. Manglende vedlikehold over flere år gir dårlig inne- og læringsmiljø og vil påvirke helse og skoleprestasjoner negativt.

De ulike delene av skolen er bygget i forskjellige tiår med ulike byggetekniske løsninger og standarder. Det er derfor vanskelig å oppsummere problembildet kort, men skolens lokaler har generelt flere begrensninger og mangler. Blant annet er klasserommene for små, slik at arealnormen kommer i konflikt med lærernormen. Dette betyr at flere av klasserommene ikke har plass til de 20 elevene som lærernormen legger opp til. Deler av skolen mangler garderober, og gangareal blir derfor brukt til dette, noe som påvirker inneklimaet negativt. Det er også mangel på grupperom. Det er utfordringer med etterklangstid i store deler av bygningsmassen. Det er problemer med drenering og vanninntrenginger i kjellerne, overflatevann og vannlekkasjer, hvilket gir seg utslag i fuktproblemer, saltutslag, dårlig inneklima og råteskader. Melkebil og vareleveranser skjer i skolegården, og det er meldt inn flere skumle situasjoner knyttet til dette. Toaletter og sanitærfasiliteter er mangelfulle, slitte og særs lite innbydende. Her har vedlikeholdet kun sørget for å fjerne mugg, ødelagt materiale samt spanskegger.

I henhold til anbefalinger i dagens forskrift er uteområdet for lite mht. antall elever. Beregnet med et elevtall på 480 skulle uteområdets størrelse etter dagens anbefalinger ha vært ca. 20 000 kvadratmeter. En arealberegning gjort i kommunekartet viser at utearealet er ca. 8700 kvadratmeter. I de nyeste anbefalingene fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet har de imidlertid vurdert at i tettbygde strøk kan arealet reduseres til 18 kvadratmeter per elev. Hovedanbefalingen er 30 kvadratmeter per elev og at dersom uteområde er mindre enn dette må det gjennomføres kompensierende tiltak. Med 480 elever slik som i dag, og tilsvarende størrelse på uteområdet vil det altså uansett være behov for kompensierende tiltak.

Det tas forbehold om at det kan være flere feil og mangler ved skolen som ikke er avdekket.

Undervisningsarealer

Undervisningsarealene i eksisterende skolebygg er ikke dimensjonert for dagens antall elever og det er knapphet på tilleggsarealer som eksempelvis grupperom. Spesialrom er tatt i bruk som klasserom.

Arealer/funksjoner er spredt over store flater, noe som medfører lange transportetapper for både lærere og elever når man skal forflytte seg mellom rom og bygg.

Knapphet på arealer ble i 2017 midlertid løst ved oppsett av et modulbygg undervisningsarealer og arbeidsplasser.

Skolen har ikke garderober, og gangarealer brukes til garderober. Det er knapphet på toaletter.

Arbeidsrom for lærere er tilfredsstillende, men det er ikke møterom for uforstyrrede samtaler. Skolen har et møterom i administrasjonsfløy. Garderober for ansatte er i dårlig forfatning og administrasjonens lokaler er for små. De ansatte ved skolen tilbringer en stor del av sin arbeidsdag i de samme arealene som elevene, og er derfor også utsatt for problematikken som påpekes av miljørettet helsevern.

Bygningsteknisk

Det fremgår av oppsummeringen av Vedlikeholdsplan Tromsdalen skole (25.11.2019) at "Det totale inntrykket av bygningsmassen er at denne mangler omfattende vedlikehold som medfører at

tilstanden på flere av bygningsdelene er så dårlige at bygningsdelene må skiftes ut.” Med bakgrunn i rapporten er det gjennomført en rekke tiltak bl.a. for å utbedre luftkvaliteten i A-E-fløy (gammel del) og i gymbygget. Gymbygg har fått ny ventilasjon og ny ventilasjon på A-E fløy planlegges slutført august 2023. Det er også gjort en rekke andre renoveringstiltak som lyddemping/akustikk i klasserom, solavskjerming, og opparbeidet nytt uteområde.

Det er etablert to midlertidige modulbygg på skolen. I skolestrukturvedtaket i 2016 (27.4.2016) ble det vedtatt oppsetting av modulbygg som en midlertidig løsning på kapasitetsutfordringene ved skolen. I 2022 ble den gamle vaktmesterboligen som har fungert som SFO-bygg revet, og erstattes av nyinnkjøpt brakkemodul på ca. 230 kvm.

Med bakgrunn i den branntekniske tilstandsvurderingen utarbeidet av Asplanviak (oktober 2021), er branddører satt inn eller erstattet i A-E-fløy (gammel del) og i gymbygget. Gymbygget er gammelt og det vil kreve store inngrep for å få et brannskille som tilfredsstiller dagens krav.

Skolen er i dag oppvarmet av et varmpumpeanlegg. Her har det vært en reklamasjonssak som nettopp er utbedret og anlegget er i igjen i drift.

Tilgjengelighet og trafiksikkerhet

Trafikksituasjonen rundt skolen beskrives som kaotisk. Varemottak skjer i hovedskolegård, noe som ikke er tilfredsstillende.

Hovedutfordring – Tromsdalen skole

Tromsdalen skole har per 16.01.2023 ikke godkjenning etter forskrift om miljørettet helsevern. Skolen, slik den fremstår per i dag, bryter med formålet til forskriften om at den skal fremme helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygge sykdom og skade. Manglende vedlikehold over flere år gir dårlig inne- og læringsmiljø og vil påvirke helse og skoleprestasjoner negativt.

Det er mangel på undervisningsrom (klasserom), samt spesialrom og grupperom. Det er ikke tilstrekkelig garderobeareal. Dagens undervisningsrom er for små.

Utearealet er for lite i henhold til dagens elevtall.

Garderober for ansatte er i dårlig forfatning og administrasjonens lokaler er for små.

Varelevering skjer via skolegården.

Mengden og graden av tiltak og renovering som må til for å sette Tromsdalen skole i stand til å møte dagens krav til både inn klima og ulike areal, både inne og ute, er svært høy. Det fremstår mest hensiktsmessig å bygge ny skole.

Behovsbeskrivelse – Tromsdalen skole

Det er behov for å bygge en stor skole i Tromsdalen, både på grunn av elevgrunnlaget i bydelen og rollen den nye skolen vil spille for den totale skolekapasiteten på fastlandet. Dersom nærliggende skoler på fastlandet vil få utfordringer med kapasitet, skal utfordringen primært løses gjennom regulering av kretsgrenser mellom skolene, jf. den kommunale forskriften om opptaksområder. I tillegg har Tromsø kommune de senere årene erfart viktigheten av å ha store nok skoler sentralt plassert for å kunne opprette ulike tilbud, både midlertidig og mer permanent, ut fra behov som

oppstår. Eksempler på dette er ressurskoler for elever med særskilte behov og innføringsklasser (IFK). En potensiell midlertidig underkapasitet på ungdomstrinnet kan også løses gjennom at Tromsdalen skole bygges stor nok. I sak 183/21 – Prinsipper for skolestruktur i Tromsø kommune, peker kommunestyret på at man ønsker færre og større skoler som et ledd i å rigge skolestrukturen for fremtiden.

Situasjonsbeskrivelse – fastlandet

Nærliggende barneskoler til Tromsdalen er Lunheim i nord og Reinen i sør. Alle tre skoler avgir elever til Tromstun ungdomsskole (Lunheim skole avgir ca. 30 % av sitt 7. trinn til Tromstun).

Når det skal dimensjoneres for fremtidens skole i Tromsdalen, vil det være nødvendig å samtidig se på kapasiteten og prognosetall for Lunheim og Reinen skoler. Per nå foreligger det ingen nyere prognoser, men legger man prognosene fra Kompas 2019 til grunn, er det særlig viktig å ivareta muligheten for at Tromsdalen skole kan avhjelpe situasjonen hvis Reinen skole kommer inn i en periode med underkapasitet.

Skole	Kapasitet	Elevtall 1.10.22	Prognose 2030 ved ekstra høy boligbygging**
Tromsdalen*	420 (kun hovedbygg)	458	425
Reinen	525	364	470
Lunheim	380	283	345
Fastlandet samlet	1325	1105	1240

*Det går flere elever ved skolen enn det som er registrert som bosatt i skolekretsen.

** Kompas 2019

Merknad til tabellen: Det er nødvendig å påpeke at en skole i realiteten kan, og ofte vil, være full før elevtallet tangerer den angitte dimensjoneringen av skolen. Dette blant annet fordi elevtallet ved en skole sjelden fordeler seg likt mellom de ulike trinnene. Det vil si at det kan være klasserom på et trinn der kapasiteten ikke benyttes fullt ut, samtidig som det er behov for flere rom på et annet trinn. Særlig for Reinen skole skaper dette en utfordring, og gjør at skolen i realiteten kan få utfordringer i løpet av kort tid med å ta forventet elevtallsvekst innenfor de fysiske rammene de har i dag. Generelt bør det nevnes at det også kan være behov i elevmassen som varierer fra år til år som gjør at man må omdisponere rom eller ha større arealer tilgjengelig.

For Tromsdalen skole løser det midlertidige skolebygget kapasitetsutfordringen ved skolen i dag. Det forventes en avdemping av barnetallet utover i prognoseperioden og det er heller ikke forventet boligbygging i større grad innenfor kretsen.

Lunheim skole vil etter prognosetallene å regne være i stand til å ta av for barnetallsveksten, selv med ekstra høy boligbygging i område.

Reinen skole kan få underkapasitet i 2030 dersom prognoser for ekstra høy boligbygging slår til. På bakgrunn av dette må det i dimensjonering av Tromsdalen skole også tas høyde for mulige kretsgrensereguleringer, spesielt i sør.

Hvis man ser hele det sentrale fastlandet samlet, fra Reinen i sør til Skjelnan i nord, ser man en skolestruktur med relativt små skoler (unntatt Reinen og Tromsdalen) som dekker små geografiske

områder. Skolene er ikke fulle, men det er heller ikke så mye ledig kapasitet ved skolene at man kan gjøre grep som f. eks nedleggelse av en skole for å realisere kommunestyrets ønske om færre og større skoler, i tråd med prinsippene for skolestruktur i Tromsø kommune. Det er viktig å understreke betydningen av å bygge Tromsdalen skole stor nok til at man kan etablere fleksibilitet og muligheter for å se på skolestrukturen på fastlandet i et større perspektiv.

Utforming av undervisningslokaler

Når det gjelder utforming av generelt undervisningsareal, vises det til Kunnskapsskoledokumentets punkt 3.

Dimensjonering av undervisningslokaler

Opplæringslovens § 9-5 andre ledd: «Til vanleg bør det ikkje skipast grunnskoler med meir enn 450 elevar» er fjernet. Dette innebærer at det opp til kommunen selv, ut fra en helhetsvurdering å avgjøre hva som er en god løsning med hensyn til skolestørrelse. Kunnskapsskoledokumentets punkt 2.4 fastsetter dimensjonering og elevtall, der det er satt prinsipp for maksimum antall elever pr hjemmeområde:

For barnetrinn gjelder – inntil 60 elever pr. hjemmeområde

For ungdomstrinn gjelder – inntil 90 elever pr. hjemmeområde

Tilpasningsdyktige og fleksible skolebygg

Som tidligere nevnt, vil det være viktig å se på kapasiteten og elevtallet på både barne- og ungdomstrinn på fastlandet under ett når man tar stilling til dimensjoneringen av Tromsdalen skole. Man må ta høyde for at elevtallet på fastlandet totalt kan øke i fremtiden, selv om prognosene tilsier at det vil være en nedgang de neste årene. Det vil etter hvert være nødvendig å se på skolestrukturen i kommunen med tanke på om man ønsker å ha mange små skoler eller færre og større skoler for å imøtekomme fremtidens behov.

Det vil derfor være hensiktsmessig å dimensjonere den nye skolen på en slik måte at man har kapasitet som ligger over det prognosene antyder på nåværende tidspunkt for at man skal ha mulighet til å gjøre endringer i skolestrukturen i fremtiden. For å ha et optimalt handlingsrom bør man bygge slik at man kan tenke at bygget kan brukes på ungdomstrinnet også. Antall hjemmeområder bør derfor være slik at eksempelvis 3 hjemmeområder for barnetrinn kan gjøres om til 2 hjemmeområder for ungdomstrinn. Bygget vil dermed være i stand til å huse elever fra 1. – 10. trinn dersom dette i fremtiden skulle bli aktuelt.

Dimensjonering av ny skole

Det anbefales at skolen dimensjoneres for **12 hjemmeområder a 60 elever = 720 elever.**

Eksempel på fordeling

Trinn	Antall hjemmeområder	Antall elever	Merknad
1	4 områder inkl. SFO base 1 og 2	240	Plasseres i forhold til hverandre slik at de fleksibelt tas i bruk av 1. - 2.trinn og SFO.
2			
3	4 områder inkl. SFO base 3 og 4	240	Plasseres i forhold til hverandre slik at de fleksibelt kan tas i bruk av 3. -4 trinn og SFO.
4			
5	4 områder	240	Plasseres i forhold til hverandre slik at de fleksibelt kan tas i bruk av 5-6 og 7.trinn
6			
7			

Bemanning – antall lærere

Høsten 2019 ble det innført en norm for lærertetthet for ordinær undervisning i skole. (<https://gsi.udir.no/registrering/kalkulatorer/gruppestorrelse2/>). Den nye normen skal sørge for flere lærere til å møte elevene i skolen. Normen styrer hvor høy lærertettheten skal være på hovedtrinnene 1. – 4. trinn sett under ett, og 5. – 7. trinn sett under ett.

Normen fungerer slik at det skal være én lærer per 15 elever på 1. – 4. trinn, og én lærer per 20 elever på 5. – 7. trinn. Det er opp til skolen selv å organisere selve undervisningen. Gjeldende lærernorm sett opp mot elevtall vil legge føringer for hvor mange ansatte lærere det er på Tromsdalen skole til enhver tid.

Bemanning – øvrig personale

I tillegg til antall lærere må det i dimensjoneringen av bygget beregnes for antall ansatte i administrasjon, ledelsen, SFO-personale og i driftsavdelingen.

Grunnbemanningen vil være stabil ut fra ovenstående punkter. I tillegg må det tas høyde for at antall ansatte vil variere ut fra behov for spesialpedagoger, vikarer og studenter som har praksis på skolen.

Barnehage

Tilstand og status - Tromsdalen barnehage

Tilstanden på Tromsdalen barnehage er beskrevet i barnehagebehovsplanen. Tromsdalen barnehage ligger i opptaksområde fastlandet sør og innenfor dette området ligger det til sammen 11 barnehager – dette er både store og små barnehager, hvorav tre er familiebarnehager. Det har vært en nedgang i barnehagekapasiteten på fastlandet i senere tid. Barnehagekapasiteten i området er pr. januar 2023 like i underkant av 400 barn.

Tromsdalen barnehage ble bygget i 1958 og er et bygg i teknisk dårlig forfatning og er vurdert i tilstandsklasse RØD, det vil si dårlig tilstand. Barnehagen er noe renoverert i 2011/2012. Ifølge

barnehagebehovsplanen ligger den i gruppen over fem sentrumsbarnehager hvor den tekniske tilstanden regnes som alvorlig.

Nødvendige tiltak for Tromsdalen barnehage er nytt forsterket tak som tåler dagens snølast og bedre isolasjon/lufting som hindrer isdannelse og sparer energi. Kostnadsrammen er tidligere stipulert til kr 1,5 millioner for oppgradering ifølge barnehagebehovsplanen. Det er ikke bevilget midler til dette i HAP 2023 – 2026.

Barnehagens grovgarderober er små og arbeidsplass til personalet må oppgraderes for å tilfredsstille dagens krav. Det finnes blant annet kun et møterom i barnehagen som skal benyttes til samtalerom, møterom og stillerom. Tromsø kommunes bedriftshelsetjeneste gjennomførte i 2015 en inneklima- og støykartlegging ved barnehagen som viste;

- Manglende solavskjerming, noe som gir stor varmebelastning på enkelte rom.
- For lav kapasitet på ventilasjonsanlegget, noe som medfører for høye verdier av karbondioksid og som ikke tar unna fukt fra våte klær og matlaging effektivt.
- Ikke effektive oppvarmingssystemer og kuldeproblematikk. Kaldras og trekk fra vinduer gjør det meget gulvkaldt. Dette er problematisk for små barn som oppholder seg på gulvet. Vinduer må holdes åpne fordi lufta fort blir tett, hvilket også medfører kulderas langs gulvet.
- Støy og vibrasjoner fra ventilasjonsanlegget. Anlegget står vegg i vegg med lekerom og gir uheldige støy- og vibrasjonsforhold.
- Trangboddhed. Mangel på møterom, samtalerom og kontorer. Meget dårlig luftlydisolasjon mellom rom, som kan medføre brudd på taushetsplikten og som vanskeliggjør fortrolige samtaler.
- De ansatte rapporterte om flere plager som følge av dårlig inneklima. I denne sammenheng presiseres det at barn er mer sårbare enn voksne når det gjelder dårlige inneklimateforhold.

Hovedutfordring – Tromsdalen barnehage

Barnehagen har et betydelig behov for renovering/oppgradering. Det er behov for å utvide kapasiteten på fastlandet i tråd med behovsbeskrivelsen under.

Behovsbeskrivelse – Tromsdalen barnehage

Prognoser fra Kompas 2019 viser at dagens barnehagetilbud på fastlandet ikke dekker fremtidig barnetallsvekst.

Tromsdalen barnehage har et selvstendig behov for oppgradering/renovering, uavhengig av om man går videre med tanken om å inkludere barnehage i prosjektet eller ikke. I denne behovsmeldingen meldes behov som er mulig å realisere innenfor prosjektet om oppvekstsenter i to alternativer.

Barnehage i Tromsdalen er blitt aktualisert i forbindelse med bygging av Tromsdalen skole som et effektiviseringstiltak (større barnehage som er mer lønnsomt) og for å imøtekomme behov for nytt barnehagebygg og økt kapasitet på fastlandet. Det er ikke andre tomter i området Tromsdalen/fastlandet sør som er aktuelle.

Det er viktig å påpeke at det er behov for flere barnehageplasser pr. dags dato på hele fastlandet. Fastlandet sentralt sør er prioritert område nr. 1 og fastlandet sentralt nord er prioritert område nr. 2 ifølge barnehagebehovsplanen. Gjennom å øke kapasiteten ved Tromsdalen barnehage, vil man i

første omgang kunne dekke behovene både på fastlandet sør og fastlandet nord på grunn av kort kjørevei i forhold til brua/sentrum/arbeidsplasser.

Tromsdalen barnehage har i dag tre hjemmeområder. Ny barnehage må som et minimum opprettholde dagens kapasitet, men man ønsker primært at kapasiteten utvides. Ved å utvide barnehagens areal og øke kapasiteten vil Tromsø kommune kunne ivareta framtidig barnehagebehov på fastlandet. En utvidelse av barnehagens areal vil også gi Tromsø kommune større handlingsrom når det gjelder å regulere barnehagekapasiteten etter svingninger i barnetallet. Dette for eksempel ved at man kan legge ned mindre og eldre barnehager som er dårligere tilpasset dagens krav, og eventuelt åpne/stenge hjemmebaser i den nye barnehagen etter behov.

Gjeldende plan for barnehagebygg i Tromsø kommune, «Tromsøbarnehagen» som ble vedtatt 2019, er selve grunnlagsdokumentet for dette barnehagebygget. Veileder IS-2073 til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler skal sikre at hensynet til barna blir ivaretatt allerede ved planlegging av nye barnehagebygg. Denne veilederen legges også til grunn. En formålsbeskrivelse for barnehage av NKF (Norsk Kommunalteknisk Forening) er ferdigstilt. Disse formålsbeskrivelsene og kravspesifikasjonene implementeres i arbeidet med oppvekstsenteret.

AOUK setter ikke krav om at det skal bygges basebarnehage eller avdelingsbarnehager, men at det bygges slikt at barnegruppene har tilhørighet ved sine «hjemmebaser» jf. Tromsøbarnehagen – grunnlagsdokument.

Dimensjonering av ny barnehage – to alternativer

1. Dagens barnehage erstattes og innlemmes i oppvekstsenteret som en ny barnehage med **6 hjemmebaser for å øke den totale kapasiteten**, og ivareta fremtidig behov på fastlandet. Kontor og personalfasiliteter deles med skole. En av basene kan fungere som lokale for åpen barnehage.
2. Dagens barnehage erstattes og innlemmes i oppvekstsenteret som en ny barnehage med **4 hjemmebaser og dagens kapasitet ivaretas**. Kontor og personalfasiliteter deles med skole. En av basene kan fungere som lokale for åpen barnehage.

Avdeling for oppvekst, utdanning og kultur anbefaler at man går for alternativ 1.

Tromsøbarnehagen skal ha åpne strukturer hvor barnegruppene har tilhørighet ved sine «hjemmebaser». «Hjemmebasen» skal ha et tilhørende lekerom. Barnehagen bør ha et stort fellesrom, og det må sørges for at de ulike gruppene i barnehagen har tilgang til de fleste rom og areal. Ganger skal egne seg til pedagogiske aktiviteter, det bør unngås lange, smale ganger og korridorer. Barnehagens utforming må ta hensyn til samfunnets mål om nedbygging av funksjonshemmede barrierer. Arealene skal legges til rette for lek, skapende virksomhet og andre aktiviteter, samt hvile og konsentrasjon.

En gruppe barn pr. hjemmebase kan være 21-24 store barn over 3 år eller 12-14 barn under tre år. Hver hjemmebase må utformes slik at det er plass til inntil 24 barn over tre år. Størrelsen på gruppene vil variere etter opptak av barn og sammensetningen av gruppene.

Det bør velges materialer som gir god støydemping i alle rom. Barnehagen må være oversiktlig og transparent – samtidig som de ivaretar barns integritet. Det skal være innsyn til alle rom - enten i dører eller i vegg.

Hovedkjøkken i barnehagen må utformes for å ivareta mat, hygiene og funksjonalitet tilpasset storhusholdning. Det må sikres god lagringskapasitet for å ivareta tørr- og frysevarer, og bør plasseres i nær tilknytning til felles uteområde for best mulig tilrettelegging av utelivet.

Kjøkkenet skal utformes slik at barn kan delta i tilberedelser av mat samtidig som sikkerheten ivaretas. Kjøkken og fellesrom skal kunne nås uten at annet leke- og oppholdsrom blir gjennomgangsrom.

Bemanning – antall ansatte

Hvis man tar høyde for en barnehage med 6 hjemmebaser, vil være behov for ca. 28-36 årsverk i barnehagen medregnet fagleder og merkantilt personal. Ifølge ny pedagognorm og bemanningsnorm som trådte i kraft 01.08.2018, skal det være én pedagogisk leder per 7 barn under 3 år og én pedagogisk leder per 14 barn over 3 år. Bemanningsnormen krever én voksen per 6 barn over 3 år og minst én voksen per 3 barn under 3 år.

Grunnbemanning vil være stabil, men antall ansatte vil variere – spesialpedagoger og støttepersonell, samt studenter og vikarer. Det skal være plass til spesialpedagoger og annet støttepersonell. Det må i tillegg legges til rette for at barnehagen skal ta imot ca 5-7 barn med nedsatt funksjonsevne ved en størrelse med 6 hjemmebaser.

Trudvang barnehage er tilrettelagt for de barna med de største utfordringene. Erfaringer derfra viser at det er behov for takheis, og hev- og senkbare stallebord hvor personalet kan stille større barn.

Det anbefales at en av hjemmebasene tilrettelegges for barn med nedsatt funksjonsevne.

Eks. ved en barnehage med 6 hjemmebaser:

Antall barn	Grunnbemanning
120 - 168 (herav 5-7 barn med nedsatt funksjonsevne)	32 + 4-6 (studenter, lærlinger)

For beskrivelse av de ulike rommene barnehagen har behov for vises det til NKF sin funksjonsbeskrivelse og Tromsøbarnehagen – grunnlagsdokument for kommunale barnehagebygg.

Tromsdalen helsestasjon

Tilstand og status for dagens helsestasjon

Tromsdalen helsestasjon er den eneste helsestasjonen på fastlandssiden etter at helsestasjonen i Kroken ble lagt ned i 2020, og server derfor et stort geografisk område med mange barnefamilier.

Siden 1997 har Tromsø kommune leid lokaler til helsestasjonen av NOVA A/S, omtrent 360 m². Helt siden 2008 har det blitt meldt behov for større lokaliteter. Ved innflyttingen i 1997 var det 3,9 årsverk tilknyttet helsestasjonen, fordelt på helsesykepleiere og sekretær. I dag er det 14,7 årsverk fordelt på 17 ansatte. I tillegg har leger, fysioterapeut og psykologistudenter klinisk virksomhet faste dager hver uke. Antall årsverk og ansatte har med andre ord økt betraktelig siden innflyttingen i dagens lokaler.

To – tre helsesykepleiere kontorer som i utgangspunktet var beregnet til én. Det er for få egnede rom for helsestasjonsvirksomhet. Helsestasjonen mangler i tillegg møterom, stillerom og samtalerom hvor f.eks. psykologistudentene kan ha sin kliniske virksomhet. Det er trangt både på personalrom og i garderober.

Per januar 2023 er Tromsø kommune i forhandlinger med privat aktør om leie av nye lokaler for helsestasjon i Tromsdalen. Dette i påvente av en eventuell lokalisering i det nye oppvekstsenteret.

Familiens hus med åpen barnehage

Familiens hus med åpen barnehage er et gratis tilbud til barnefamilier. Blant tilbudene er åpen barnehage for barn i alderen 0-6 år, og ulike foreldregrupper og veiledningstilbud for foreldre med barn i alderen 0-18 år. Kommestyret ba om at prosjektet skal inkludere familiens hus med åpen barnehage i sitt vedtak i sak 167/18, Handlings- og økonomiplan 2019 – 2022.

For tiden fins ikke tilbudet på fastlandssiden. Det er derfor ønskelig å se på om tilbudet kan inkluderes i prosjektet. Veiledningstilbudene arrangeres i hovedsak i helsestasjonens lokaler, mens tilbudet om åpen barnehage kan driftes i forbindelse med den ordinære barnehagen dersom både barnehage og familiens hus med åpen barnehage inkluderes i oppvekstsenteret.

Det har lenge vært et ønske om å etablere en helsestasjon for ungdom i Kroken. Avdeling for oppvekst, utdanning og kultur ser imidlertid at behovet et slikt tilbud på fastlandet kan ivaretas av det eksisterende tilbudet på Tvibit, og vil derfor ikke melde et behov for at det opprettes helsestasjon for ungdom i forbindelse med oppvekstsenteret.

Resultater fra Ungdata (2021) og fra Levekårsundersøkelsen (2012) peker på utfordringer ift. ungdom og barnefamilier både i Kroken, Lunheim og sentrale Tromsdalen. Det er derfor naturlig å tenke seg at Familiens hus med åpen barnehage vil være et helsefremmende og forebyggende tiltak når det skal etableres en felles helsestasjon på fastlandet.

Hovedutfordring – Tromsdalen helsestasjon

Lokalene er dårlig egnet for helsestasjonsvirksomhet, og arealet er for lite i forhold til økningen i antall brukere og ansatte de siste 25 årene siden lokalene ble tatt i bruk. Det er ingen grunn til å tro at behovet vil minske de kommende årene all den tid Tromsdalen helsestasjon er den eneste helsestasjonen på fastlandssiden.

Et annet aspekt ved utfordringsbildet er at Tromsø kommune leier arealer til en lovpålagt offentlig tjeneste hos private aktører, noe som medfører betydelige utgifter til leie og også gjør at kommunen mister muligheten til langsiktig planlegging og forutsigbarhet for tjenesten da man er avhengig av et markedsstyrt leieforhold for å kunne levere tjenesten. Å inkludere helsestasjonen i oppvekstsenteret vil være i tråd med Tromsø kommunes strategi for å få lokalisere kommunale tjenester i kommunale bygg.

Behovsbeskrivelse – Tromsdalen helsestasjon

Barnetall og besøk

Det fødes årlig mellom 250 – 300 barn på fastlandet. Hvert barn følges opp etter nasjonalt program med 14 konsultasjoner på helsestasjonen innen skolestart, ni av disse i løpet av barnets første leveår. Ukentlig er ca. 30-40 barn med en til to foresatte innom i et jevnt sig. Med andre ord kan man si at hver halvtime kommer 4- 5 nye familier (barn med en eller to foresatte + evt. søsken) innom, er på helsestasjonen i omtrent 60 til 90 minutter og går igjen. Det betyr at det det kan være mellom 10-20 personer på venterommet samtidig, herav babyer med plasskrevende utstyr som eksempelvis bilstoler.

Det bør være varme i gulvene der de minste barna oppholder seg, dvs. venterom og konsultasjonsrom. De fleste konsultasjonene på helsestasjonen er individuelle, men ny nasjonalfaglig retningslinje sier at det skal være gruppe ved fire uker og fire måneder. Det vil derfor være behov for et større grupperom inne på helsestasjonen med storskjerm og datatilgang.

Bemanning

Det er for tiden 17 ansatte ved helsestasjonen. To er sekretærer, resterende er helsesykepleiere som ivaretar helsestasjons- og skolehelsetjenesten på fastlandet. Fem av disse har kun helsestasjon, resterende er tilknyttet skolehelsetjenesten og vil i stor grad ha sine arbeidsplasser ute på de enkelte skolene. Det er allikevel behov for kontorplass inne på stasjonen for alle som er tilknyttet helsestasjonen.

Det er ukentlig og månedlige fellesmøter for alle ansatte, og det drives i tillegg intern opplæring. Det vil derfor være behov for tilgang til større grupperom. Det vil være behov for fem store rom for helsestasjonskonsultasjoner. I tillegg er det behov for konsultasjonsrom for lege, fysioterapeut, jordmor og psykologistudenter som drifter «Psykhjelpen».

Det er behov for en kjøkkenkrok både for at personell skal kunne trekke seg tilbake hit, og også for å kunne varme mat/flaske for de minste.

Skolehelsetjenesten ved Tromsdalen skole planlegges driftet i skolen, ikke fra helsestasjonen.

Familiens hus med åpen barnehage

Viser til kommunestyresak 109/12, kommunestyre i møte 20.6.2012, hvor rapport fra evaluering av eksisterende Familiens hus i Tromsø kommune er behandlet og vedtatt.

I kapittel 2.2 står det bl.a.:

«Helsestasjonen er en hovedaktør i Familiens Hus og evalueringen peker på det å styrke helsestasjonstjenesten inn i Familiens Hus. Helsestasjonene er vel etablerte institusjoner i områder av kommunen hvor barn og familier bor. Og er lavterskeltiltak som ligger i familienes nærområde. Familiens Hus- konseptet forutsetter også nærmiljøforankring og lav terskel. Videre utbygging av Familiens Hus kan derfor følge helsestasjons-sporet. Med dette menes at overordnet sett bør Familiens Hus forankres i nær tilknytning til helsestasjonene. Andre faktorer i valg av område for et neste Familiens Hus bør også hensynta leveårsdata.»

Det må legges til rette for at det skal være plass til en «åpen barnehage» som en egen avdeling. Dette kan gjøres ved at en av en av hjemmebasene i den nye barnehagen avsettes til dette formålet, jf. de to alternativene for barnehage skisser i avnittet om dimensjonering av ny barnehage på side 16 i dette dokumentet. På den måten kan åpen barnehage drives i lokaler tilknyttet den ordinære barnehagen. Eget rom for dette må da planlegges inn i barnehagens areal. Det er også ønskelig at det legges til rette for amming.

Hovedpunkter for helsestasjonens rom-/arealbehov

Rom-/arealbehovet er omtrentlig og må detaljutredes i neste fase av prosjektet.

Beskrivelse av areal/funksjon	Areal (m ²)	Antall	Totalt areal (m ²)
Oppstillingsplass for barnevogner	20	1	20
Venteområde med stelleområde for spedbarn	50	1	50
Resepsjon og sentralbord	30	1	30
Helsestasjonskontor	20	5	100
Legekontor	15	2	30
Psykologkontor	12	2	24
Kontor avdelingsleder	12	1	12
Stillerom/samtalerom	6	4	24
Rom til fysioterapeut	20	1	20
Møterom/undervisningsrom	30	1	30
Te-kjøkken	4	1	4
Grupperom (barsel- og spedbarnsgrupper)	45	1	45
Kontorlandskap til 15-20 personer	100	1	100
Audiometrirom (lydisolert)	4	1	4
Datarom	2	1	2
Lager/kopirom	18	1	18
Vaksinerom/lagerrom for medisinsk utstyr	15	1	15
Søppelrom	6	1	6
Bøttekott	4	1	4
Toalett for besøkende med stellemuligheter	20	1	20
Personal- /spiserom	40	1	40
Personalgarderobe med toaletter og dusj	50	1	50
Totalt areal helsestasjon (m²)			648

Det bør være varme i gulvene der de minste barna oppholder seg; venterom, konsultasjonsrom og grupperom.

Hva angår uteområde og ankomst er det behov for parkering for sykler og biler (evt. innendørs) og Elbil-lader.

Skolehelsetjenesten ved Tromsdalen skole

Det må planlegges inn fasiliteter for skolehelsetjenesten inne i skolens arealer.

Behovsbeskrivelse for skolehelsetjenesten ved Tromsdalen skole

Elevtall og bemanningsnorm

Bemanningsnormen for skolehelsetjenesten tilsier at det skal være helsesykepleier i 100 % stilling per 300 elever. Ved en dimensjonering for 720 elever må fasilitetene for skolehelsetjenesten dimensjoneres slik at man ivaretar bemanningsnormen.

Nye nasjonale retningslinjer anbefaler at legeundersøkelsen ved skolestart foretas på skolen. Det må derfor planlegges inn kontorareal også for skolelege som gjennomfører denne undersøkelsen på omtrent 100 elever hvert år.

Areal og funksjoner

Kunnskapsskolen sier følgende om krav til skolehelsetjenesten:

Skolehelsetjenesten må ha et eget rom på skolen. På barnetrinnet kan skolehelsetjenestens kontor legges nært administrasjonen, mens på ungdomstrinnet er det nødvendig å legge skolehelsetjenestens kontor slik at det er lett tilgjengelig for elevene og samtidig noe skjermet. Når skolehelsetjenesten ikke er til stede kan rommet brukes til andre aktiviteter ut fra skolens behov.

Rommet må dimensjoneres slik at skolehelsetjenesten kan utføre alle sine oppgaver der, inkl. for eksempel nødvendig avstand for synstest.

Ved en dimensjonering av skolen på 720 elever må det vurderes nærmere hvor vidt det er realistisk at arealene til skolehelsetjenesten kan sambrukes i skoletiden all den tid bemanningsnormen tilsier at skolehelsetjenesten vil ha hyppig tilstedeværelse i lokalene.

Det er viktig at arealene tilfredsstillende krav til permanent arbeidsplass med tanke på dagslys, belysning og øvrige krav. Beliggenhet bør være sentralt i skolen, men noe skjermet. Samtidig må det være en viss grad av gjennomskiktighet for å forebygge uønskede hendelser som overgrep m.m. Halvvegg eller mobil skjermvegg kan løse behovet for skjerming ved samtaler o.l.

Rommene må være godt lydisolert for å ta hensyn til sensitive samtaler og gråt ved vaksinasjon o.l. Rommene må være minst 3 meter langt slik at det kan foretas synstester der. Arealmessig anses 18 m² å være tilstrekkelig.

Det må tas hensyn til at skolehelsetjenesten skal nås av alle elever, og kontorene må plasseres slik at også de minste kan oppsøke helsesykepleier. Det vurderes å få inn psykologstudenter på praksis og på sikt også skolepsykolog.

Psykologstudentene kan benytte planlagte studentarbeidsplasser. Til samtaler kan rom for skolehelsetjeneste benyttes, eller alternativt stillerom eller møterom.

Se *Kunnskapsskolens* arealmatriser for utfyllende beskrivelser av arealbehov.

Nødvendig utstyr

Skolehelsetjenesten har behov for følgende:

- Vask
- Møterom med plass til 6-8 personer og rom for bord med sofa og stoler til.
- Kombinert whiteboard/oppslagstavle.
- Avsatt plass til vekt- og høydemåler
- Utenfor skolehelsetjenesten bør det etableres sitteplasser for de som venter på å komme inn. Ved vaksinasjon venter 2-3 elever før vaksinerings, og av og til noen etter at de har fått vaksine. Her bør det også være plass til sofa slik at det er mulig å legge seg om eleven blir dårlig.

IT

Skolehelsetjenesten jobber på sikkert nettverk. De tilkobles ikke Tromskom, men bruker Citrix. Det må tilrettelegges for dette. Det er ikke behov for egen skriver så lenge skriver ute i hjemmeområdene er satt opp med «sikker utskrift»

Sambruk av lokaler for skole, barnehage, SFO og kultur- og idrett

Tilstand og status – sambruk av lokaler og kultur- og idrettstilbud

Som beskrevet innledningsvis er det noe sambruk av skolebygget i dag, men det er behov for å få flere og større arealer tilgjengelig for ulike formål til barn, unge og andre innbyggere i bydelen. Fra tidligere har skolen kunnet leie ut et rom i skolen – «Kafeen»- til klassefester, bursdagsfeiring med

mer, men dette lokalet er ikke lenger tillatt å oppholde seg i. Den gamle vaktmesterboligen som tidligere ble benyttet primært til SFO og utleie er nå revet.

Hovedutfordring – Sambruk av lokaler for skole, barnehage, SFO og kultur- og idrett

Mulighetene for å slippe andre aktører inn i skolebygget på kvelds- og ettermiddagstid er svært begrenset på Tromsdalen skole, og bryter derfor med intensjonen om at skolebygg skal være et levende samfunnsbygg i bydelen. Kulturskoetilbudet i Tromsdalen er fragmentert gjennom at noe undervisning foregår på Tromstun og noe på Kulta. Dette gir ikke gode arbeidsvilkår for de ansatte, og begrenser også muligheten for å utvide kulturskoetilbudet på fastlandssida. Det er ikke egen juniorklubb i Tromsdalen, og biblioteket leier i dag lokaler i Ecornsenteret.

Behovsbeskrivelse – Sambruk av lokaler for skole, barnehage, SFO og kultur- og idrett

Nye skolebygg skal bygges slik at de er tilrettelagt for sambruk jf. grunnlagsdokumentet «Kunnskapsskolen». I prosjekteringen av et nytt skolebygg må det derfor kartlegges hvilke tilbud og tjenester man skal tilrettelegge særskilt for. Bygget skal med andre ord tilrettelegges for sambruk av lokaler for skole, barnehage, SFO og kultur og idrett. Det nye bygget skal gi rom for følgende kultur- og idrettsaktiviteter:

1. Fritidsklubb/barneaktiviteter/lag og foreninger
2. Kulturskole dans, musikk og visuell kunst
3. Skolebibliotek
4. Kombinert skole- og folkebibliotek (noe avhengig av lokalisering av oppvekstsenteret)
5. Idrettshall

Følgende lokaler er særlig relevante for sambruk skole – kultur (med henvisning til kapitler i dokumentet Kunnskapsskolen):

2.2. Skolen som flerbruksanlegg

3.8.2. Miniauditorium

3.8.3. Bibliotek

4.1. Kunst og håndverk

4.2. Mat og helse

4.4. Musikk

4.5. Kroppsøving

5.1. Vestibyle og samlingspunkt

5.2. Kantine og serveringsareal

5.3. Fellestoletter

5.4. Lagerrom og arkiv

6.1. – 6.8. Personal og administrasjon: Kontorer, kontorfellesskap, møterom, personalrom

7.1. Skoleanleggets uteareal

Dessuten lokaler avsatt til SFO.

Fritidsklubb/barneaktiviteter/lag og foreninger

På fastlandet er det kun fritidsklubb i Kroken. Det er behov for en juniorklubb i området, samt lokaler til aktiviteter og møter i regi lag og foreninger som kor, korps, hobbyer mv, FAU/elevråd, klasser eller i et samarbeid mellom flere.

Beskrivelse av rombehov basert på sambruk skole/SFO

- **Et samlingslokale – fortrinnsvis Blackbox.** Dette kan sambrukes med skolen, SFO og f.eks. til klassefester og lignende, men må kunne ha fastmonterte installasjoner samt annet utstyr som kan stå oppe permanent. Enkel tilgang til både kjøkken, aktivitetsrom og toaletter. Kan være en del av eller tilknyttet skolens kantine/kafeareal med kjøkken.
- **Eget lager til utstyr**
- **Tilgang til musikkrom, kunst og håndverk og danserom.** Dette er lokaler som også er beskrevet nedenfor til kulturskoleformål. Lokaler til korps.
- **Tilgang til scene** – et felles rom som kan rigges til mindre arrangementer benyttes av flere brukere. Se under «Viktige fellesrom i nærmiljøsonen.»
- **Tilgang møterom** lag og foreninger.
- **Sambruk personal:** Kontorplass med eget skap og safe. Tilgang til personal- og møterom.

Kulturskole dans, musikk og visuell kunst

Kulturskolen har i dag musikktilbud i Tromsdalen skole. Det bør etableres en base for kulturskoletilbud i musikk, dans og visuell kunst for fastlandsområdet i sambruk med skolen. Teater og sirkus er på Kulta, i tillegg til noen dansegrupper. Ved Tromstun har skolekorps øving.

Beskrivelse av rombehov basert på sambruk med skole

- **Kontorplasser lærere. Tilgang til møterom.**
- **Musikkrom.** Spesifikke krav:
 - Tilgang til øvingsrom for elevene, samt små, mellomstore og store undervisnings-/ensemblerom med ventilasjon og god takhøyde.
 - Nødvendig akustisk tilrettelegging tilpasset ulike instrumentale behov. Band og lydsterk musikk må ha tilstrekkelig lyddemping; lydsvak musikk må ha tilstrekkelig klang og volum.
 - Samspillsrom bør inneholde hensiktsmessig utstyr for ulike musikksjangrer.
 - Eget lager/rom for oppbevaring av instrumenter og annet utstyr.
 - Vurdere muligheten for sambruk av samspillsrom for korps, orkestre og andre ensembler som har behov for noe større scene og lagerplass.
- **Dans – øvingslokaler.** Spesifikke krav:
 - Dansesal bør ha god størrelse, god takhøyde, lysforhold og ventilasjon, dessuten pauseplass og garderobe med tilgjengelig dusj.
 - Golvet i et dansestudio bør være tilpasset dansens bevegelser for å unngå belastninger og skader. Overflata bør være jevn med dansematter eller belagt med tre/parkett.
 - Barrer langs vegg eller flyttbare barrer dersom det undervises i dansefag som krever dette.
 - Eget lager/rom for oppbevaring av kostymer, rekvisitter og treningsutstyr.
- **Konsertarena og scene for dans mm.** Sambruk skole og fritidsklubb. Akustikk.
- **Skapende skriving.** Samlokalisering med skolebibliotek. PCer som også kan benyttes av fritidsklubb mv.
- **Visuell kunst.** Sambruk lokaler til kunst og håndverk. Spesifikke krav:
 - Lagerrom utstyr og pågående arbeid
 - Utstillingslokaler

Kombinert skole- og folkebibliotek

Biblioteket er tenkt som et delt ansvar mellom skolen og folkebiblioteket - et såkalt kombinasjonsbibliotek. I Tromsdalen driver Tromsø kommune et fullverdig bibliotek for alle aldergrupper i leide lokaler. Biblioteket gir et tilbud til publikum elle dager i året, gjennom betjent og ubetjent åpningstid. Biblioteket har i dag et stort besøk av bydelens barnehager, som her får et tilpasset litterært tilbud. Biblioteket har også et etablert samarbeid med skolen, som gjør at også skoleelever benytter biblioteket i skoletida. Biblioteket fungerer også på ettermiddagstid som et fritidstilbud for skoleelever, som gjør lekser og deltar i ulike aktiviteter.

Beskrivelse av rombehov basert på kombinasjon med folke-/skolebibliotek:

- Arealbehov: Dagens bibliotek har et areal på om lag 400 m². Dette arealbehovet kan gjøres noe mindre, men må hensynstas at det skal romme et skolebibliotek.
- Sambruk med skole: Dette skal være et kombinert folke-/skolebibliotek. Tilgang til område i eller i tilknytting til biblioteket for formidling til mindre grupper – en skjermet sofagruppe, mv. Dersom det skal være aktiviteter for store grupper barn fra skole eller barnehage, må det legges opp til sambruk av møterom, grupperom eller fritidsklubbens lokaler.
- Sambruk med andre: Fritidsklubben. Tilgang på kafeareal ol. som kan brukes til mindre arrangementer.
- Sambruk personal: Kontorplass med eget skap. Personal- og møterom.
- Krav til inngang: Bibliotekbrukere skal kunne komme inn med eget kort utenom åpningstid.

Inngang fra nærmiljøsonen, og egen inngang fra parkeringsområde med plasser for funksjonshemmede.

- Plass til data/IT for elever og brukere.
- Akustikk: Biblioteket må utformes med god akustikk. Dette må ivaretas i materialvalgene som gjøres, og ved å legge inn ekstra lyddempende elementer. Hensyn til at biblioteket skal kunne være en stille sone, hvor dører er lukket og hvor vegger, dører og vindu ivaretar lydkrav for et bibliotek.
- Dagslys: Biblioteket skal utformes slik at det er lyst og trivelig og innbyr til bruk, og ha rikelig med vindu som slipper inn dagslys og gir utsyn til omgivelsene. Det skal være god belysning inne. Også inn mot vestibyleområdet må det legges til rette for inn/utsyn gjennom vinduer og skyvedør, både for å kunne holde oversikt og også av hensyn til å innby til sambruk.
- Leseplasser som inkluderer nødvendig kabling til stikk og datauttak.
- Hyller, fast monterte og på hjul.
- Resepsjon/skranke og et mindre arbeidsrom med plass til 1-2 personer. I dette rommet etableres det et minikjøkken, og da også tilkobling til vann og avløp.
- Garderobe til skoleklasser, oppheng av klær i to høyder (voksen og barnevennlig), for besøkende i biblioteket.

NB. Ønsket om å etablere et kombinert folke- og skolebibliotek avhenger av lokaliseringen av oppvekstsenteret. En forutsetning for etablering av en slik tjeneste fordrer at oppvekstsenteret plasseres sentralt i Tromsdalen i nærhet til der innbyggerne ferdes til vanlig når de oppsøker andre tilbud og tjenester (butikk, busstopp osv).

Idrettshall/kroppsøvingsarealer

I tråd med grunnlagsdokumentet Kunnskapsskolen, skal det bygges idrettshall 20x40m spilleflate (ekskludert sikkerhetssone), ved bygging av nye skoler og /eller rehabilitering av eksisterende skoler i Tromsø kommune. Dette for å optimalisere i undervisning på dagtid og sambruk med idrett og kultur etter skoletilbud.

Totalt i Tromsø er det et stort behov for flere spilleflater for innendørs idrett. Nybygging/renovering av Tromsdalen skole/oppvekstsenter vil kunne bidra til å dekke dette behovet. Det fremgår av forslag til ny Kommunedelplan for idrett og friluftsliv (KDP) at en normalhall dekker behovet til 5 000 innbyggere. Per i dag har Tromsø en dekning på om lag 6500 innbyggere per hallflate. Ved en vekst til 80 000 innbyggere vil det være behov for å øke hallkapasiteten med fire nye spilleflater sammenliknet med dagens situasjon.

For idrettstilbudet er imidlertid dekningen i Tromsdalen god, og det er ikke i dag et stort behov for ny flerbrukshall i Tromsdalen. Skal det imidlertid etableres et areal for kroppsøving i den nye skole/oppvekstsenteret, vil det likevel være svært hensiktsmessig å utvide dette til å dekke minimumskravene for idrett også. Det vil si at vedtaket fra *Kunnskapsskolen* om at det etableres en spilleflate på 20x40m, samt øvrige minimumskrav fra idretten, opprettholdes. Dersom spilleflaten gjøres mindre, vil anlegget være uaktuelt for idretten og kun utgjøre et treningsareal for de minste barna.

En normalhall vil, om skolen forblir der den er i dag, også kunne bidra til å øke kapasiteten for bydelen Reinen. Dette på tross av at avstanden fortsatt vil være lang for de som bor lengst mot sør.

Beskrivelse av rombehov basert på kombinasjon med skolens gymsaler:

Det bygges en idrettshall bestående av tre gymsaler med følgende spesifikasjoner:

- **Lager utstyr lag**, samt utstyr til forskjellige idretter som f.eks. håndballmål, basketkurver, volleyball nett og stenger, tjukkas, bukk, baller, innebandyutstyr osv.
- **Utstyr scene**; Utstyr til arrangement (bord, stoler, tribuner etc.)
- **Tilgang kafe og kjøkken**. Kan være et mindre kjøkken i tilknytning til hallen med mulighet for servering av kaffe og enkel servering.
- **Sambruk personal**: Kontorplass med eget skap. Personal- og møterom. Også for idrettslag.

Fellesarealer – nærmiljøsonen og felles personaldel

Nærmiljøsonen (konsept fra Kunnskapsskolen) er hjertet i bygget, og adkomstområde med nøkkelen til allsidig bruk; både for skolen og for kultur- og fritidsaktiviteter. Tilgjengelighet, god informasjon og en praktisk adkomst er stikkord for nærmiljøsonen.

- **Lett tilgang/lokalisering** i forhold til viktige fellesfunksjoner som kafe/kantine og scene.
- **Nøkkelsystemer** med fleksible bruksmuligheter for å holde åpent og stenge av deler av skolen etter behov.

Egen tilgang til personalområde med felleskontor, møterom osv.

Medvirkning

Arbeidet med Oppvekst- og nærmiljøsenderet i Tromsdalen hadde et oppstartsmøte 21.02.2018 hvor ulike aktører deltok. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe som har hatt flere møter våren 2018. Arbeidet i arbeidsgruppen har blant annet bestått i å avklare de ulike aktørenes rolle i arbeidet med Oppvekst- og nærmiljøsenderet, avklare involvering av hovedverneombud og hovedtillitsvalgt og konkretisere aktørenes bestilling og behov for et felles bygg. Videre har det vært gjennomført befaring på Tromsdalen skole. I arbeidsprosessen har også kommunikasjonsavdelingen vært delaktig med utarbeidelse av en skisse som skisserer ideen til en samlokalisering. Det har vært gjennomført 18 møter siden 21.02.2018 – fordelt mellom internmøter mellom rådgivere som har hatt ansvaret for prosjektet og arbeidsgruppemøter.

Hovedtillitsvalgt fra Utdanningsforbundet har deltatt på et arbeidsgruppemøte.

Sentralt brukerutvalg og andre arbeids- og brukergrupper må fastsettes i neste fase av prosjektet.

Behovsmeldingen har vært revidert i to omganger etter 2018, først i 2020 og så i januar 2023.